

Fremvisning av dyr og dyreansamlinger

Foto: Mattilsynet

Dyrehelse og dyrevelferd

I dette dokumentet har vi samlet informasjon om ulike typer fremvisninger og dyreansamlinger, for å hjelpe deg å finne ut hvilke regler som gjelder for den fremvisningen eller dyreansamlingen du skal gjennomføre.

Det er lagt inn klikkbare lenker på en del begreper i teksten. Når du klikker på disse vil du bli ført videre til et annet sted i dokumentet, eller i noen tilfeller til en annen nettside med artikler, veiledere eller regelverk.

Ved fremvisning av dyr og dyreansamlinger må du ivareta både dyrevelferd og dyrehelse. De mest aktuelle forskriftene som gjelder for slike typer aktiviteter, er [forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr](#) og [dyrehelseforskriften](#)

Salg av mat

Skal du selge mat i forbindelse med fremvisning av dyr eller dyreansamlinger? Da må du ta hensyn til reglene for dette. Du kan finne mer informasjon [her](#)

Innhold

Fremvisning av dyr	3
Dyreansamling	4
Dyrepark	5
Besøkgård.....	6
Dyrehage.....	7
Akvarier.....	8
Sirkus	9
Midlertidig fremvisning.....	10
Åpen gård	11
Utstillinger og kåringssjå.....	12
Stevner og konkurranser med dyr	13
Smitteverntiltak ved dyreansamlinger	14
Melding om fremvisning eller dyreansamling.....	17
Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen i forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr	20

Fremvisning av dyr

Når dyr opptrer, underholder, brukes som pynt, reklame eller vises frem for publikum av andre grunner, regnes dette som fremvisning av dyr.

Dyr som brukes til fremvisning utsettes ofte for skiftende miljøer og fremmede mennesker. Dette kan være en stressbelastning for dyrene, og blant annet derfor finnes det en egen forskrift som regulerer hvilke typer fremvisning som er tillatt og hvordan fremvisning skal foregå (Forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr, heretter kalt fremvisningsforskriften).

[Dyrehager](#), [akvarier](#), [sirkus](#) og [besøksgårder](#) er eksempler på virksomheter som driver fremvisning av dyr. Alle disse hører til i gruppen [dyreparker](#). Noen ganger er også [utstillinger](#), [åpen gård](#) og andre kortvarige arrangementer å betrakte som fremvisning slik regelverket definerer dette. Disse hører til i gruppen [midlertidig fremvisning](#).

Du kan lese mer om reglene for fremvisning av dyr i [fremvisningsforskriften](#) og i [veilederen](#) til denne forskriften.

Du må sende melding til Mattilsynet senest en uke før fremvisningen skal starte. Du kan lese mer om melding [her](#).

For fremvisning av dyr på sirkus, er det krav om tillatelse fra Mattilsynet. Det betyr at det ikke er nok å sende melding til Mattilsynet. Det er også krav om tillatelse fra Mattilsynet hvis dyreparker skal vise frem andre dyr enn de som er angitt i vedlegget i fremvisningsforskriften. Du kan lese mer om søknad om tillatelse [her](#).

Noen ganger er en fremvisning av dyr også en [dyreansamling](#), og du må være oppmerksom på de spesielle reglene som gjelder for slike.

[Utdypende informasjon om fremvisning av dyr finner du på Mattilsynets nettsider. Her er det også informasjon om hvordan du søker om tillatelse til å vise frem dyr:](#)

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Åpen gård | Mattilsynet](#)

[Besøksgård | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Dyreansamling

Arrangementer som innebærer at det samles dyr fra forskjellige dyrehold, kalles dyreansamlinger.

Dyreansamlinger er ikke et permanent dyrehold. Dyrene som deltar føres tilbake til det opprinnelige dyreholdet ved arrangementets slutt. Dyreansamlinger skal være smittemessig adskilt fra permanente dyrehold. Se mer i denne [veilederen](#).

Eksempler på dyreansamlinger er [utstillinger](#), [stevner](#), [kåringer](#), markeder og konkurranser (eks ridestevner, hesteveddeløp, agility, lydighetskonkurranse, kaninhoppkonkurranse etc).

Fellesbeiter, samlekvær, oppsamlingssentraler, dyreparker eller sirkus regnes ikke som dyreansamlinger, selv om det kan være dyr fra ulike dyrehold der.

Når dyr fra forskjellige dyrehold samles, er det økt risiko for smittespredning. [Dyrehelseforskriften](#) inneholder regler som skal redusere denne risikoen.

For noen arter gjelder i tillegg egne regler om forflytning av dyr. Det kan være forbudt å flytte visse arter eller typer dyr fra stedet de bor til stedet hvor dyreansamlingen skal arrangeres. Se under «Andre aktuelle lenker til informasjon».

Du må sende melding til Mattilsynet senest en uke før arrangementet skal gjennomføres. Slik melding sender du via Mattilsynets skjematjenester. Les mer om melding [her](#)

Senest når arrangementet foregår, må du/dere lage en fullstendig liste over alle dyrene som deltar på arrangementet. Det er ikke nødvendig å sende denne listen til Mattilsynet, men den må kunne vises frem til Mattilsynet ved behov. Vi kan ha behov for å se listen, hvis det i ettertid blir påvist smittsom sykdom hos dyr som har deltatt på arrangementet. Da trenger Mattilsynet fullstendig oversikt over hvilke dyr som har deltatt for å gjennomføre smittesporing og sette i verk nødvendige tiltak for å hindre (ytterligere) smittespredning.

Alle dyr som deltar på dyreansamling, skal følges av en [egenerklæring](#). Det er unntak fra dette kravet for hester, katter, hunder og mindre pattedyr og burfugler som holdes som kjæledyr.

Noen ganger er en dyreansamling også en [fremvisning](#), og du må være oppmerksom på de spesielle reglene som gjelder for slike.

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Åpen gård | Mattilsynet](#)

[Besøksgård | Mattilsynet](#)

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Skal du flytte, kjøpe eller selge småfe \(sau, geit, vær, bukk, lam, kje\)? | Mattilsynet](#)

[Karenstid for flytting av storfe, svin og kameldyr | Mattilsynet](#)

Dyrepark

Dyreparker er stasjonære varige anlegg der dyr holdes for å vises frem for publikum.

[Dyrehager, akvarier](#) og [besøksgårder](#) hører til i denne kategorien.

Dyrevelferd:

[Fremvisningsforskriften](#) gjelder for dyreparker. Mattilsynet har utarbeidet en [veileder](#) som kan være til hjelp for å sikre at du kjenner hvilke regler som gjelder og hva disse betyr i praksis.

Dyreparker kan vise frem alle dyr som står på listen i forskriftens [vedlegg](#) uten å søke om tillatelse. Du må likevel melde fra til Mattilsynet minst en uke før du skal starte fremvisningen.

Hvis du skal vise frem andre dyr enn de som står på listen må du først ha tillatelse til dette fra Mattilsynet.

Hvis du skal vise frem dyr som er forbudt i henhold til [Forskrift om forbud mot eksotiske dyr](#) trenger du i tillegg en dispensasjon fra forbudet. Mattilsynet vurderer dette samtidig som vi vurderer søknaden om tillatelse til fremvisning. Det betyr at du ikke trenger sende mer enn en søknad i sånne tilfeller.

Her finner du mer opplysninger om: [melding](#) og [søknad](#).

Du må hindre potensiell smittespredning

Det gjelder egne regler for hvilken kontakt dyr i dyreparker kan ha med andre dyr. Disse reglene står i [dyrehelseforskriften](#), og formålet med reglene er å redusere risiko for smittespredning. Hovedregelen er at dyr fra dyreparker bare kan flyttes til andre dyreparker

Andre aktuelle lenker til informasjon

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Åpen gård | Mattilsynet](#)

[Besøksgård | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

[Snarveg tilbake til](#)

[Fremvisning av dyr](#)

[Besøksgård](#)

[Dyrehage](#)

[Akvarier](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

[Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen](#)

Besøksgård

Besøksgårder er gårdsbruk som har som hovedoppgave å vise fram et mangfold av husdyr og kanskje andre typer dyr. Besøksgårdene gir publikum et kontinuerlig tilbud, eller gjentar tilbudet med jevne mellomrom, for eksempel hver sommer eller før jul.

Gården er en besøksgård selv om den markedsføres som for eksempel "gårdspark", "turistgård" og "husdyrpark".

Besøksgårder regnes som dyreparker i fremvisningsforskriften. Les mer [her](#)

Det gjelder egne regler for hvilken kontakt dyr på besøksgårder kan ha med andre dyr. Disse reglene står i [dyrehelseforskriften](#), og formålet med reglene er å redusere risiko for smittespredning.

Hovedregelen er at dyr fra besøksgårder bare kan flyttes til andre besøksgårder. Hunder, katter og hester på besøksgårder kan likevel ha kontakt med andre dyrehold.

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Åpen gård | Mattilsynet](#)

[Besøksgård | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyrepark](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

[Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen](#)

Dyrehage

Begrepene dyrehage og dyrepark blir ofte brukt om hverandre. Ifølge regelverket for fremvisning av dyr, er dyrehage en type dyrepark. Andre typer fremvisning som omfattes av dyreparkbegrepet, er besøksgårder og akvarier.

Felles for alle er at det er stasjonære og varige anlegg der dyr holdes for å vises frem for publikum.

Det gjelder egne regler for hvilken kontakt dyr i dyrehager kan ha med andre dyr. Disse reglene står i [dyrehelseforskriften](#), og formålet med reglene er å redusere risiko for smittespredning. Hovedregelen er at dyr fra dyrehager bare kan flyttes til andre dyrehager.

Les mer om krav som gjelder for dyreparker [her](#)

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyrepark](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

[Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen](#)

Akvarier

Akvarier regnes som dyreparker i fremvisningsforskriften (dyrevelferd). Les mer [her](#)

Regler for dyrehelse varierer ut fra hvilke arter som vises frem i akvariet. For pattedyr, fugler, reptiler og amfibier gjelder [Dyrehelseforskriften](#).

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyrepark](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

[Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen](#)

Sirkus

Med sirkus menes i denne anledning alle former for omreisende forestillinger der dyr vises frem for publikum.

All fremvisning av dyr i sirkus krever at det først er gitt tillatelse fra Mattilsynet. Du kan finne mer informasjon om hva som kreves og hvordan du søker i [veilederen](#) til fremvisningsforskriften. En kortversjon av informasjonen finner du også [her](#).

[Dyrehelseforskriften](#) stiller krav om smittevern for sirkusdyr.

Dyr i sirkus skal ikke ha kontakt med dyr utenfor sirkuset.

Utenom fremvisningssesongen kan dyr fra sirkus flyttes til andre oppholdssteder, der de ikke har kontakt med andre dyr. Dette skal meldes til Mattilsynet.

Hunder og katter fra sirkus kan ha kontakt med andre dyrehold utenom fremvisningssesongen.

Det er forbudt å flytte småfe over regiongrenser. Du kan søke Mattilsynet om dispensasjon fra dette forbudet. Les mer om slik søknad [her](#)

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen](#)

Midlertidig fremvisning

Kortvarige, sporadiske arrangementer der dyrene vises frem for publikum og ikke er i sine vante omgivelser, regnes som midlertidig fremvisning.

Det betyr at for eksempel et «Åpen gård»-arrangement er å regne for midlertidig fremvisning hvis dyrene vises frem i andre omgivelser enn de er vant til. Hvis dyrene vises frem i de omgivelsene de vanligvis oppholder seg i, regnes arrangementet ikke som fremvisning.

Arrangementer som hunde- katte- og kaninutstillinger, fesjå, mønstringer, avlskåringer og andre arrangementer der dyr bedømmes etter eksteriøret er vanligvis heller ikke å regne som fremvisning. Formålet med disse arrangementene er først og fremst å vise frem dyrene for en dommer som en del av avlsarbeidet, ikke å vise dyrene frem for et publikum.

Utstillinger som også arrangeres for å trekke publikum, kan likevel være omfattet av forskriften. Et eksempel er «Dyrsku'n» i Seljord, som viser fram mange andre dyr i tillegg til utstillingsdyrene, og åpner for at publikum kan klappe, mate og ri på dyr.

Andre eksempler på midlertidig fremvisning kan være julekrybber, messer/stands og oppvisninger.

Mange slike arrangementer innebærer at dyr fra ulike dyrehold samles. I slike tilfeller er arrangementet også en [dyreansamling](#).

Alle dyr som deltar på dyreansamling, skal følges av en [egenerklæring](#). Det er unntak fra dette kravet for hester, katter, hunder og mindre pattedyr og burfugler som holdes som kjæledyr.

Du må sende melding til Mattilsynet senest en uke før arrangementet skal gjennomføres. Slik melding sender du via Mattilsynets skjematjenester. Les mer om melding [her](#)

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

[Åpen gård | Mattilsynet](#)

[Besøkgård | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til:

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Åpen gård](#)

[Utstillinger og
kåringssjå](#)

[Smitteverntiltak ved
dyreansamling](#)

[Egenerklæring og
veterinærattest ved
dyreansamlinger](#)

[Melding om
fremvisning eller
dyreansamling](#)

Åpen gård

"Åpen Gård" er et opplegg for å markedsføre og synliggjøre norsk husdyrhold ved framvisning av gårdens egne dyr eller lånte dyr fra andre gårdsbruk. Det er et tilbud til publikum for å gi innblikk i hvordan gårdsdrift foregår. Dette er et sporadisk arrangement med varighet kun få timer eller dager per gang.

Et «Åpen gård»-arrangement er å regne for [midlertidig fremvisning](#) hvis dyrene vises frem i andre omgivelser enn de er vant til. Hvis dyrene vises frem i de omgivelsene de vanligvis oppholder seg i, regnes ikke arrangementet som fremvisning av dyr.

Hvis du skal vise frem andre dyr enn de som normalt bor på gården, er arrangementet også en [dyreansamling](#), og reglene for slike må følges.

For noen arter gjelder i tillegg egne regler om forflytning av dyr. Det kan være forbudt å flytte visse arter eller typer dyr fra stedet de bor til stedet hvor dyreansamlingen skal arrangeres. Se under «Andre aktuelle lenker til informasjon».

Hvis arrangementet er en fremvisning og/eller en dyreansamling (det vil si hvis det er andre dyr enn gårdens egne, eller hvis dyrene ikke vises frem i sine vante omgivelser), må du melde til Mattilsynet minst en uke før arrangementet skal gjennomføres. Slik melding sender du via Mattilsynets skjematjenester. Les mer om melding [her](#)

Husk at mennesker som kommer inn på gården din kan ha med seg smitte til dyrene dine. Det kan være lurt å informere besøkende om at de må ta noen forholdsregler. Åpen gård arrangementet bør være en del av [smittevernplanen](#) din. Husk også å informere besøkende om hvilke regler som gjelder om de har [vært i kontakt med dyr i utlandet](#).

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Åpen gård | Mattilsynet](#)

[Besøkgård | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

[Skal du flytte, kjøpe eller selge småfe \(sau, geit, vær, bukk, lam, kje\)? | Mattilsynet](#)

[Karenstid for flytting av storfe, svin og kameldyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til:

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Midlertidig fremvisning](#)

[Smitteverntiltak ved dyreansamling](#)

[Egenerklæring og veterinærattest ved dyreansamlinger](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

Utstillinger og kåringssjå

Normalt vil alle utstillinger og kåringssjå innebære at det samles dyr fra ulike dyrehold, og de er derfor å betrakte som [dyreansamlinger](#).

Noen utstillinger og kåringssjå er også å betrakte som fremvisning av dyr. Om arrangementet er en fremvisning eller ikke, kommer an på formålet med utstillingen og hvem dyrene vises frem for (dommer eller publikum). Les mer om dette [her](#)

Du må sende melding til Mattilsynet senest en uke før arrangementet skal gjennomføres. Slik melding sender du via Mattilsynets skjematjenester. Les mer om melding [her](#).

Senest når arrangementet foregår, må du/dere lage en fullstendig liste over alle dyrene som deltar på arrangementet. Det er ikke nødvendig å sende denne listen til Mattilsynet, men den må kunne vises frem til Mattilsynet ved behov. Vi kan ha behov for å se listen, hvis det i ettertid blir påvist smittsom sykdom hos dyr som har deltatt på arrangementet. Da trenger Mattilsynet fullstendig oversikt over hvilke dyr som har deltatt for å gjennomføre smittesporing og sette i verk nødvendige tiltak for å hindre (ytterligere) smittespredning.

Alle dyr som deltar på dyreansamling, skal følges av en [egenerklæring](#). Det er unntak fra dette kravet for hester, katter, hunder og mindre pattedyr og burfugler som holdes som kjæledyr.

Dyreansamlinger skal være smittemessig adskilt fra permanente dyrehold. I praksis betyr dette at dersom du arrangerer kåringssjå så må du gjøre tiltak slik at dyrene dine ikke kan smitte dyrene på kåringssjået, eller at dyrene på kåringssjået kan smitte dine dyr. Kåringssjået kan derfor ikke arrangeres i fjøs hvor det oppstalles dyr til vanlig.

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

[Fremvisning av dyr | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Midlertidig fremvisning](#)

[Smitteverntiltak ved dyreansamling](#)

[Egenerklæring og veterinærattest ved dyreansamlinger](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

Stevner og konkurranser med dyr

Slike arrangementer er [dyreansamlinger](#), men de er vanligvis ikke å betrakte som fremvisning av dyr.

Du må sende melding til Mattilsynet senest en uke før arrangementet skal gjennomføres. Slik melding sender du via Mattilsynets skjematjenester. Les mer om melding [her](#).

Senest når arrangementet foregår, må du/dere lage en fullstendig liste over alle dyrene som deltar på arrangementet. Det er ikke nødvendig å sende denne listen til Mattilsynet, men den må kunne vises frem til Mattilsynet ved behov. Vi kan ha behov for å se listen, hvis det i ettertid blir påvist smittsom sykdom hos dyr som har deltatt på arrangementet. Da trenger Mattilsynet fullstendig oversikt over hvilke dyr som har deltatt for å gjennomføre smittesporing og sette i verk nødvendige tiltak for å hindre (ytterligere) smittespredning.

Hvis det arrangeres stevner eller konkurranser med andre dyr enn hest, hund, katt, mindre pattedyr eller burfugler, gjelder krav om at dyrene skal følges av en [egenerklæring](#)

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Hvilke regler gjelder for arrangementer med dyr? | Mattilsynet](#)

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Smitteverntiltak ved dyreansamling](#)

[Egenerklæring og veterinærattest ved dyreansamlinger](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

Smitteverntiltak ved dyreansamlinger

Når dyr fra ulike besetninger er samlet, kan smittsomme sykdommer lett spres til mange. Det er derfor viktig å tenke forebyggende smittevern dersom du arrangerer eller deltar på dyreansamlinger. Husk at ulike sykdommer smitter på ulike måter, og at mange sykdommer smitter før en ser symptomer på sykdom hos dyrene. Dyreansamlinger skal være smittemessig adskilt fra permanente dyrehold. Se mer i denne [veilederen](#).

Aktuelle problemstillinger du må ta stilling til om du skal arrangere eller delta på en dyreansamling:

- Hvilke tiltak kan dere gjøre for at dyr ikke blir smittet under en dyreansamling?
- Hvilke tiltak må dere gjøre for å unngå at dyr og besøkende tar med seg smitte inn eller ut av arrangementet?
- Er det smittsomme sykdommer i området der arrangementet skal avholdes som bør tas hensyn til?

Tiltakene kan variere fra arrangement til arrangement, avhengig av dyreart(er), størrelse på arrangementet og hvor arrangementet foregår. Dere kan stille krav til vaksinasjoner, egenerklæringer, veterinærattester, rutiner for oppstalling av dyr, rutiner for vask og desinfeksjon, person- og dyretrafikk eller andre tiltak dere mener er nødvendige for å hindre smittespredning.

Det er fornuftig at dyr fra ulike dyrehold transporteres og stalles opp hver for seg. Hvis det ikke er mulig, må dere beskrive i meldingen hvordan dere reduserer risikoen for at dyr blir smitta.

Gode smitteverntiltak kan hindre at mange dyr blir smittet på arrangementet dersom det skulle oppstå smitte. Gode smitteverntiltak er på den måten med å begrense konsekvensene av et eventuelt sykdomsutbrudd.

Noen eksempler på problemstillinger ved ulike typer dyreansamlinger:

1. Ridestevner

Ridestevner arrangeres ofte i tilknytning til en stall som har egen ridehall og uteanlegg. Det kan være krevende å skille tilreisende konkurransehester fra stallens egne hester.

I noen tilfeller kan Mattilsynet akseptere at tilreisende hester blir stallet opp i samme stall som stallens egne hester. I slike tilfeller må det settes i verk ekstra og kompenserende tiltak for å hindre smitte. Disse tiltakene må beskrives når det sendes melding om arrangementet. Det er en forutsetning at de tilreisende hestene kommer fra et område der risikoen for smittsom sykdom er lav. Eksempler på kompenserende tiltak kan være at:

- tilreisende hester står i en egen del/seksjon eller eget rom i stallen
- boksene vaskes og eventuelt desinfiseres, før og etter bruk
- det brukes separat utstyr til håndtering av strø og gjødsel
- tilreisende ryttere og medhjelpere ikke har kontakt med stallens egne hester
- at det er gode muligheter for vask av hender.

Slike kompenserende tiltak vil aldri kunne gi like god smittebeskyttelse som man oppnår ved å holde arrangementet adskilt fra det permanente dyreholdet.

Smitteverntiltak må uansett omfatte plan for håndtering av gjødsel og rengjøring av eventuelle midlertidige teltstaller.

Dersom det oppstår sykdom på hester som nylig har deltatt på et arrangement i stallen, kan konsekvensen bli at både stallen der arrangementet og stallene der de tilreisende hestene står til vanlig, blir båndlagt.

2. Kåringssjå for småfe

Hos småfe finnes det flere alvorlige, smittsomme sykdommer med snikende forløp. Eksempler på slike sykdommer er skrapesjuka, mædi, CAE og paratuberkulose. Disse sykdommene kan smitte lenge før dyrene viser symptomer. Derfor er det viktig å ha en god plan for å unngå kontakt mellom dyr fra ulike besetninger/dyrehold. Dette gjelder både for transporten til og fra kåringen og for oppstalling under selve arrangementet.

Aktuelle kontaktsituasjoner dere må tenke over er:

- Hindre snutekontakt mellom dyr – ha tette skillevegger eller ev. god avstand mellom oppstallingsboksene.
- Unngå å mønstre dyr i fellesareal, for å hindre indirekte kontakt og spredning av sykdommer, f. eks. fotråte. Husk også på å hindre smitte via indirekte kontakt for eksempel på vekt og i drivganger.
- Hindre at personell sprer smitte, for eksempel ved at engangs fottøy skiftes mellom hver bing med dyr
- Avholde kåringen på godt drenerende underlag, for eksempel grusbane.

Hvis smittesituasjonen i området tilsier det, kan det være et alternativ å arrangere dette ved at dommeren reiser fra gård til gård, i stedet for at dyrene samles på et slikt arrangement.

Det kan ikke arrangeres kåringssjå i fjøs hvor det oppstalles dyr til vanlig (se over).

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Midlertidig fremvisning](#)

[Åpen gård](#)

[Utstillinger og kåringssjå](#)

[Stevner og konkurranser med dyr](#)

[Egenerklæring og veterinærattest ved dyreansamlinger](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

Egenerklæring og veterinærattest ved dyreansamlinger

Alle dyr som deltar på dyreansamling, skal følges av en egenerklæring. Det er unntak fra dette kravet for hester, katter, hunder og mindre pattedyr og burfugler som holdes som kjæledyr.

Hvis dyrene kommer fra et annet fylke, må de i tillegg ha veterinærattest.

Egenerklæringen og veterinærattesten skal bekrefte at dyrene ikke viser kliniske tegn på sykdom, og at dyreholdet ikke er ilagt restriksjoner på forflytning på grunn av sykdom eller manglende merking av dyr.

Det er ingen formkrav til egenerklæringen og veterinærattesten. Veterinærattest og egenerklæring er gyldig i 7 dager fra utstedelsesdatoen. Du/dere som arrangør kan selv utforme egenerklæringskjema og eventuelt veterinærattest som er tilpasset arrangementets art.

Arrangøren må ta vare på egenerklæringene og veterinærattestene i minst ett år etter arrangementet.

Det er unntak fra krav om egenerklæring og veterinærattest for hester, katter, hunder og mindre pattedyr og burfugler som holdes som kjæledyr. Alle hester skal imidlertid ha hestepass, som alltid skal følge med hesten. Mattilsynet anbefaler at kjæledyr er individmerket (for eksempel chipmerket eller ringmerket) og vaksinert og eventuelt følges av et kjæledyrpass. Husk at bare friske dyr kan delta på dyreansamlinger.

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Midlertidig fremvisning](#)

[Åpen gård](#)

[Utstillinger og kåringssjå](#)

[Stevner og konkurranser med dyr](#)

[Smitteverntiltak ved dyreansamling](#)

[Melding om fremvisning eller dyreansamling](#)

Melding om fremvisning eller dyreansamling

Du må melde fra til Mattilsynet dersom du skal:

- drive en dyrepark (dyrehage, akvarium, besøksgård)
- gjennomføre et midlertidig dyrearrangement der dyr vises frem for publikum
- gjennomføre et arrangement som innebærer at dyr fra ulike dyrehold samles (dyreansamling)

Meldingen må sendes minst en uke før oppstart, og du kan melde om dette via Mattilsynets skjematjenester.

Det er ulike krav til hva meldingen skal inneholde, avhengig av om du skal melde om dyreansamling eller fremvisning. Noen ganger skal du melde om begge deler, og du gjør dette i samme skjema i skjematjenestene.

For å komme til skjematjenestene logger du deg inn via AltInn. Du kan bruke følgende lenke:

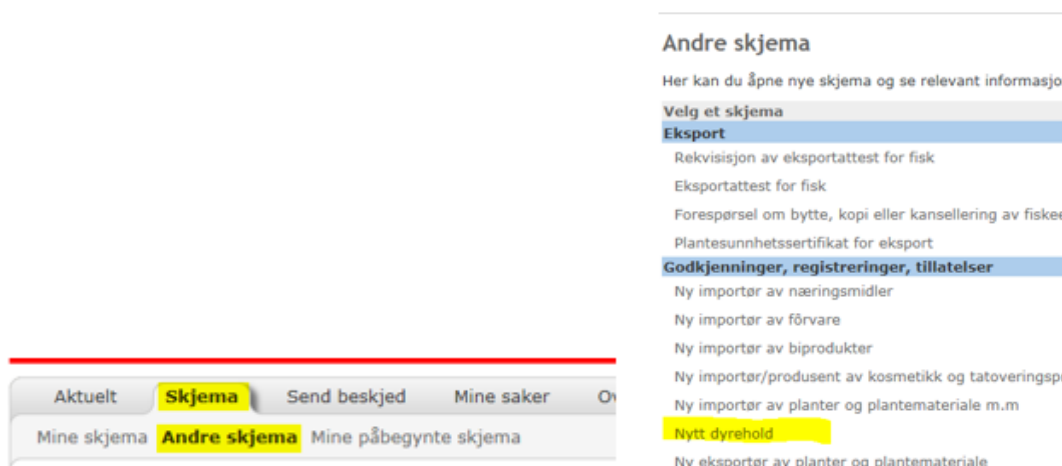
[Mattilsynet](#)

Bildet du kommer inn i ser ut som følger:

Det ligger lenke til en egen brukerveiledning for skjematjenesten inne i dette bildet. Vi anbefaler at du følger denne hvis det er første gangen du bruker skjematjenestene våre.

Når du har logget deg inn med riktig virksomhet, skal du velge skjemaet du skal benytte. Klikk på fanen «Skjema» og deretter «Andre skjema». Velg skjemaet som heter «Nytt dyrehold»

I neste bilde velger du aktivitet «Fremvisning av dyr/dyreansamling»

I trinnet «Velg produksjonsform» angir du mer spesifikt hva du skal melde. Dyreansamling og midlertidig fremvisning meldes i samme skjema: «Midlertidig dyrearrangement».

Etter dette trinnet vil skjema være tilpasset den produksjonsformen du har valgt.

Du får informasjon i hjelpetekst etc, som forteller deg hvilke opplysninger som er nødvendig å sende inn. Noen opplysninger må sendes i vedlegg. Hvis du ikke kan sende vedlegg i elektroniske dokumenter, må du hake av for dette og ettersende dokumentasjonen i papirform (i tinnnet «registrer vedlegg»).

For melding om dyreansamling, se særlig informasjon om [smittevern](#) og [egenerklæring](#). Dette må sendes med som vedlegg til meldingen.

Hvis du skal melde om fremvisning, anbefaler vi at du leser brukerveiledningen som er gitt vedlegg 2 i [veilederen](#) som er utarbeidet til forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr.

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Regler og anbefalinger ved stevner, utstillinger, kåringer og andre dyreansamlinger | Mattilsynet](#)

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyreansamling](#)

[Dyrepark](#)

[Besøksgård](#)

[Dyrehage](#)

[Akvarier](#)

[Midlertidig
fremvisning](#)

[Åpen gård](#)

[Utstillinger og
kåringssjå](#)

[Stevner og
konkurranser med dyr](#)

[Smitteverntiltak ved
dyreansamling](#)

[Egenerklæring og
veterinærattest ved
dyreansamlinger](#)

Søknad om sirkus eller søknad om å vise frem dyr som ikke står på listen i forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr

Alle som skal vise frem dyr i [Sirkus](#) må søke om tillatelse på forhånd. Dette gjelder uansett hvilke arter som skal vises frem.

Husk at søknaden må sendes inn i god tid, slik at Mattilsynet har tid å behandle søknaden før sesongstart.

Hvis [Dyreparker](#) (besøkgårder, akvarier, dyrehager) skal vise frem andre dyr enn de som står på listen i [vedlegget](#) i forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr, må de først ha tillatelse fra Mattilsynet.

Du finner detaljert informasjon om hvilke opplysninger søknaden skal inneholde i [veilederen](#) til forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr. Der finner du også informasjon om hvor og hvordan du kan sende inn søknaden.

Andre aktuelle lenker til informasjon:

[Du må melde til Mattilsynet hvis du skal vise frem dyr | Mattilsynet](#)

Snarveg tilbake til

[Fremvisning av dyr](#)

[Dyrepark](#)

[Besøkgård](#)

[Dyrehage](#)

[Akvarier](#)

[Sirkus](#)